

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФАКУЛЬТЭТ ФІЛАЛАГІЧНЫ
Кафедра тэарэтычнага і беларускага літаратуразнаўства

ФЕНЬКО
Марыя Аляксандраўна

**ПАЭТЫКА МАГІЧНАГА РЭАЛІЗМУ Ў ТВОРЧАСЦІ МІХАЛА
АЙВАЗА (НА ПРЫКЛАДЗЕ РАМАНАЎ «ДРУГІ ГОРАД» І
«ЗАЛАТЫ ВЕК»)**

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук, дацэнт
А. У. Вострыкава

Дапушчана да абароны

«___» _____ 2025 г.

Загадчык кафедры _____

кандыдат філалагічных навук, дацэнт Т. А. Марозава

Мінск, 2025

ЗМЕСТ

РЭФЕРАТ	3
РЕФЕРАТ	5
SUMMARY	7
УВОДЗІНЫ.....	9
ГЛАВА 1. МАГІЧНЫ РЭАЛІЗМ ЯК ФЕНОМЕН МАСТАЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ.....	14
Агульныя высновы па главе	22
ГЛАВА 2. РАМАН «ДРУГІ ГОРАД» ПРАЗ ПРЫЗМУ МАГІЧНАГА РЭАЛІЗМУ	24
2.1 Рысы магічнага рэалізму ў рамане «Другі горад».....	24
2.2 Адметнасць метафары ў рамане «Другі горад».....	36
Агульныя высновы па главе	39
ГЛАВА 3. ПАЭТЫКА МАГІЧНАГА РЭАЛІЗМУ Ў РАМАНЕ «ЗАЛАТЫ ВЕК».....	42
Агульныя высновы па главе	50
ЗАКЛЮЧЭННЕ.....	51
СПІС ВЫКАРЫСТАНЫХ КРЫНІЦ.....	57
ДАДАТАК.....	61

Анатацыя

Прозвішча, імя, імя па бацьку: Фенько Марыя Аляксандраўна

Тэма: «Паэтыка магічнага рэалізму ў творчасці Міхала Айваза (на прыкладзе раманаў «Другі горад» і «Залаты век»)»

Структура і аб'ём дыпломнай працы: дыпломная работа складаецца з уводзін, трох глаў, заключэння і спісу выкарыстаных крыніц (49 пазіцый). Поўны аб'ём работы складае 65 старонак.

Ключавыя словы: СУЧАСНАЯ ЧЭШСКАЯ ЛІТАРАТУРА, МІХАЛ АЙВАЗ, МАГІЧНЫ РЭАЛІЗМ, ЧЭШСКІ ПОСТМАДЭРНІЗМ, РАМАНЫ «ДРУГІ ГОРАД» І «ЗАЛАТЫ ВЕК», ВОБРАЗНАЯ СІСТЭМА, ХРАНАТОП, ПОСТМАДЭРНІСЦКАЯ ПАЭТЫКА.

Тэкст рэферата

Аб'ект даследавання – раманы «Другі горад» і «Залаты век» Міхала Айваза.

Прадмет даследавання – паэтыка магічнага рэалізму ў раманах «Другі горад» і «Залаты век».

Мэта даследавання – выявіць рысы магічнага рэалізму ў раманах Міхала Айваза «Другі горад» і «Залаты век» на ўзроўні хранатопу, канцэпцыі чалавека, спецыфікі мастацкіх адметнасцяў.

Метады даследавання: біяграфічны, цэласнага аналізу літаратурнага тэксту, параўнальна-тыпалагічны, метады абстрагавання, класіфікацыі.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: пры аналізе твораў, мы прыйшлі да высноў, што ў мастацкай прасторы раманаў існуе дзве рэальнасці, першасная і прыхаваная, якія суіснуюць і ўзаемапранікаюць адна ў адну. Таксама прычыны ўзнікнення фантастычных элементаў не называюцца, а героі раманаў проста прымаюць іх і не аспрэчваюць; час нелінейны: мае цыклічны характар, у некаторых момантах увогуле здаецца адсутным. Міхал Айваз часта звяртаецца да нацыянальнага, гістарычнага, духоўнага пластоў, менавіта гэта стварае культурны кантэкст. Пісьменнік часта звяртаецца да сімвалаў і вобразаў, у тэкстах раманаў часта згадваюцца фальклорныя, міфалагічныя і легендарныя сюжэты. Аўтар не дае псіхалагічнага аналізу ўчынкаў герояў, толькі падрабязна апісвае пачуццёвае ўспрыманне і жыццё герояў. Пісьменнік, пакідаючы адкрытым фінал твораў, прапануе чытачу самому вызначыць, што было больш праўдзівым – фантастычнае або рэальнае. Аб'ектам нашага даследавання з'яўляюцца раманы М. Айваза 1993 і 2001 гг., якія яшчэ не даследваліся грунтоўна чэшскай літаратурнай крытыкай і літаратуразнаўствам. Мы спрабуем у нашай рабоце суаднесці творы сучаснага чэшскага постмадэрніста з тэорыяй і практыкай магічнага рэалізму, што да нас яшчэ ніхто не рабіў.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай працы: навуковыя палажэнні, якія змяшчаюцца ў дыпломнай рабоце, абгрунтаваны і аргументаваны. Метадалагічная база мае комплексны характар. Даследаванне праведзена з улікам дасягненняў беларускага і замежнага літаратуразнаўства па праблеме, што забяспечвае абгрунтаванасць высноў, сфармуляваных у дыпломнай рабоце.

Вобласць магчымага практычнага прымянення: матэрыялы і вынікі дадзенай дыпломнай работы могуць быць карыснымі для далейшага вывучэння творчасці аўтара з пункту гледжання літаратуразнаўства. Таксама іх можна выкарыстоўваць пры падрыхтоўцы лекцый па тэорыі літаратуры, гісторыі чэшскай літаратуры і іншых славянскіх літаратур.

Аннотация

ФИО: Фенько Мария Александровна

Название дипломной работы: «Поэтика магического реализма в творчестве Михала Айваза (на примере романов «Другой город» и «Золотой век»)»

Структура и объем дипломной работы: дипломная работа состоит из введения, трех глав, заключения и списка использованных источников (49 позиций). Полный объем работы составляет 65 страниц.

Ключевые слова: СОВРЕМЕННАЯ ЧЕШСКАЯ ЛИТЕРАТУРА, МИХАЛ АЙВАЗ, МАГИЧЕСКИЙ РЕАЛИЗМ, ЧЕШСКИЙ ПОСТМОДЕРНИЗМ, РОМАНЫ «ДРУГОЙ ГОРОД» И «ЗОЛОТОЙ ВЕК», ОБРАЗНАЯ СИСТЕМА, ХРОНОТОП, ПОСТМОДЕРНИСТСКАЯ ПОЭТИКА.

Текст реферата

Объект исследования – романы «Другой город» и «Золотой век».

Предмет исследования – поэтика магического реализма в романах «Другой город» и «Золотой век».

Цель работы – выявить черты магического реализма в романах Михала Айваза «Другой город» и «Золотой век» на уровне хронотопа, концепции человека, специфики художественных особенностей.

Методы исследования: целостного анализа художественного текста, сравнительно-типологический, метод абстрагирования, классификация.

Полученные результаты и их новизна: при анализе произведений мы пришли к выводу, что в художественном пространстве романов сосуществуют и взаимопроникают друг в друга две реальности – первичная и скрытая. При этом причины появления фантастических элементов не указываются, а герои романов просто принимают их и не оспаривают; время нелинейно: оно циклично, а в некоторые моменты кажется, что его не существует. Михал Айваз часто обращается к национальным, историческим и духовным пластам, что и создает культурный контекст. Писатель часто прибегает к символам и образам, а в текстах его романов нередко встречаются фольклорные, мифологические и легендарные сюжеты. Автор не дает психологического анализа поступков персонажей, а лишь подробно описывает их чувственное восприятие и жизнь. Писатель, оставляя финал произведения открытым, предлагает читателю самому определить, что было правдой – фантазия или реальность. Объектом нашего исследования являются романы М. Айваза 1993 и 2001 годов, которые до сих пор не были подробно изучены чешской литературной критикой и литературоведением. В своей работе мы пытаемся связать творчество современного чешского постмодерниста с теорией и практикой магического реализма, чего ранее никто не делал.

Достоверность результатов и выводов дипломной работы: научные положения, содержащиеся в дипломной работе, обоснованны и аргументированны. Методологическая база имеет комплексный характер. Исследование проведено с учетом достижений белорусского и зарубежного литературоведения по проблеме, что обеспечивает обоснованность выводов, сформулированных в дипломной работе.

Область практического применения: материалы и результаты данной дипломной работы могут быть полезны для дальнейшего изучения творчества автора с точки зрения литературоведения. Их также можно использовать при подготовке лекций по теории литературы, истории чешской литературы и других славянских литератур.

Annotation

Full Name: Fenko Maria Alexandrovna

Title of the thesis: « Poetics of Magical Realism in the Works of Michal Ajvaz (based on the Novels «The Other City» and «The Golden Age»)».

Structure and scope of the thesis: The thesis consists of an introduction, three chapters, a conclusion and a list of sources used (49 positions). The full volume of work is 65 pages.

Key words: MODERN CZECH LITERATURE, MICHAL AJVAZ, MAGICAL REALISM, CZECH POSTMODERNISM, NOVELS «THE OTHER CITY» AND «THE GOLDEN AGE», FIGURATIVE SYSTEM, CHRONOTOPE, POSTMODERN POETICS.

Abstract text

The object of the study is the translations of novels «The Other City» and «The Golden Age» by Michal Ajvaz.

The subject of the study is the reception of the poetics of magical realism in the novels «The Other City» and «The Golden Age».

The purpose of the work is to identify the features of magical realism in the novels of Michal Ajvaz «The Other City» and «The Golden Age» at the level of chronotope, the concept of man, and the specifics of artistic features.

Research methods: holistic analysis of a literary text, comparative typological, abstraction method, classification.

The results of the work and their novelty: when analyzing the works, we came to the conclusion that in the artistic space of the novels there are two realities, primary and hidden, which coexist and interpenetrate each other. Also, the reasons for the emergence of fantastic elements are not named, and the heroes of the novels simply accept them and do not challenge them; time is nonlinear: it has a cyclical nature, at some points it seems to be absent altogether. Michal Ajvaz often turns to the national, historical, spiritual layers, this is what creates the cultural context. The writer often turns to symbols and images, folklore, mythological and legendary plots are often mentioned in the texts of the novels. The author does not provide a psychological analysis of the actions of the heroes, only describes in detail the sensory perception and life of the heroes. The writer, leaving the finale of the works open, invites the reader to determine for himself what was more true - fantastic or real. The object of our research are the novels of M. Ajvaz 1993 and 2001, which have not yet been thoroughly studied by Czech literary criticism and literary studies. In our work, we try to relate the works of the contemporary Czech postmodernist to the theory and practice of magical realism, which no one has done before us.

Authenticity of the materials and results of the diploma work: the scientific provisions contained in the thesis are substantiated and substantiated. The

methodological base is comprehensive. The study was conducted taking into account the achievements of Belarusian and foreign literary studies on the problem, which ensures the validity of the conclusions formulated in the thesis.

Recommendations on the usage: the materials of this research can be used for further literary studies of literary theory, Czech and other Slavic literatures, as well as when writing essays and term papers on Czech and other Slavic literatures.